

Rolnummer 3174
Arrest nr. 110/2005 van 22 juni 2005

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 9, eerste lid, 1°, van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces en van de bedrijven voor vorming door arbeid, ingesteld door de v.z.w. Association libre des entreprises d'apprentissage professionnel en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit rechter P. Martens, waarnemend voorzitter, voorzitter A. Arts en de rechters R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot, L. Lavrysen en J.-P. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van rechter P. Martens,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 30 november 2004 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 1 december 2004, is beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 9, eerste lid, 1°, van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces en van de bedrijven voor vorming door arbeid (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juni 2004, tweede uitgave) door de v.z.w. Association libre des entreprises d'apprentissage professionnel, met maatschappelijke zetel te 5000 Namen, rue Henri Lecocq 47, de v.z.w. Mille et une Choses à faire, met maatschappelijke zetel te 4000 Luik, rue de Steppes 22, de v.z.w. Association de promotion, d'initiatives et de développement économique et social, met maatschappelijke zetel te 1490 Court-Saint-Etienne, Clos de l'Aciérie 1, de v.z.w. Espaces, met maatschappelijke zetel te 5590 Ciney, Zoning de Lienne 7, de v.z.w. Quelque Chose à Faire, met maatschappelijke zetel te 6031 Monceau-sur-Sambre, rue Monceau Fontaine 42/4, de v.z.w. Chantier, met maatschappelijke zetel te 6030 Marchienne-au-Pont, route de Beaumont 410, de v.z.w. Le Bric – Science Service Travail, met maatschappelijke zetel te 1400 Nijvel, rue G. Willame 6-9, en Sakir Hischam, wonende te 4020 Jupille, rue Docteur Rasquinet 18.

De Waalse Regering heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Waalse Regering heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 11 mei 2005 :

- zijn verschenen :
- . Mr. J. Oosterbosch, advocaat bij de het Hof van Cassatie, voor de verzoekende partijen;
- . Mr. V. Rigodanzo *loco* Mr. M. Uyttendaele, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en M. Bossuyt verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. In rechte

- A -

Wat betreft de ontvankelijkheid

A.1.1. De eerste verzoekende partij is een groepering van bedrijven voor vorming door arbeid en instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces, die actief zijn in het Waalse Gewest. De tweede tot en met de zevende verzoekende partij zijn bedrijven voor vorming door arbeid. De achtste verzoekende partij is een stagiair in opleiding bij de tweede verzoekende partij.

A.1.2. De Waalse Regering betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

Ten gronde

A.2. De verzoekende partijen leiden een enig middel af uit de schending, door artikel 9, eerste lid, 1°, van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces en van de bedrijven voor vorming door arbeid, van artikel 23, eerste lid en derde lid, 1°, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, van artikel 24, § 3, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 2 van het Eerste Aanvullende Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, alsmede van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.3.1. In het eerste onderdeel van het middel doen de verzoekende partijen gelden dat de in het middel bedoelde bepalingen impliceren dat de bedrijven voor vorming door arbeid, als actoren op het terrein die voornamelijk aan probleemgroepen opvang verlenen, ertoe moeten worden gemachtigd voor zover mogelijk personen wier situatie verschillend is op een gedifferentieerde wijze te behandelen, teneinde op de meest gepaste wijze in te spelen op hun behoeften inzake vorming en reïntegratie via arbeid. Zij zetten uiteen dat voor sommige stagiairs die een rampzalige schoolervaring achter de rug hebben de vergoeding een motiverende factor van doorslaggevend belang vormt en dat het doel dat door een aantal bedrijven voor vorming door arbeid wordt nagestreefd, namelijk een grotere zelfstandigheid van de stagiairs, integrerend deel uitmaakt van hun pedagogisch project. Ze precisieren bovendien dat het bedrag van de basisvergoeding, verschenen in 1989, nooit is geïndexeerd, wat zij eveneens onaanvaardbaar achten.

A.3.2. De verzoekende partijen zijn van mening dat de decreetgever, door de bedrijven voor vorming door arbeid de principiële mogelijkheid te ontzeggen om aan diegenen die geen bestaansmiddelen hebben een hogere vergoeding uit te betalen dan aan diegenen die er wel hebben, een maatregel heeft genomen die niet in een redelijk verband van evenredigheid staat tot het met het decreet nagestreefte doel, dat erin bestaat de vormingsstructuren de mogelijkheid te bieden om kwetsbare personen te hersocialiseren. Zij onderstrepen bovendien dat boven de som van één euro de vergoeding niet wordt gesubsidieerd maar gefinancierd door de eigen ontvangsten van het bedrijf, zodat die maatregel geen budgettaire weerslag heeft. Zij besluiten dat het aangevochten decreet, doordat het, ten aanzien van de bedrijven voor vorming door arbeid, de verplichting om de vormingsvergoeding te beperken tot één euro als voorwaarde stelt voor erkenning, de enige reële mogelijkheid afschaft om vorming aan te bieden aan een volkomen gemarginaliseerd deel van de bevolking.

A.3.3. De Waalse Regering zet uiteen dat het bestreden decreet ertoe strekt de sector van de opleiding, die zich in de eerste plaats tot de meest kwetsbare werkzoekenden richt, te professionaliseren. Met de aanneming van het in het geding zijnde decreet verduidelijkt de decreetgever de plaats van de bedrijven voor vorming door arbeid en de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces in het nieuwe kader van de opleidingssector en zorgt hij voor de nodige samenhang binnen het geheel van het opleidingssysteem.

A.3.4.1. De Waalse Regering betwist dat de categorie van de stagiairs voor wie de financiële vergoeding een motiverende factor van doorslaggevend belang zou vormen fundamenteel verschilt van die van de andere personen. Zij is van mening dat dit criterium uiterst subjectief is. Zij voegt daaraan toe dat het bestreden decreet niet bedoeld is om de personen welke die vergoeding genieten financiële middelen te waarborgen, noch bedoeld is als compensatie voor het mogelijke ontoereikende karakter van de financiële hulp die door de federale

overheid wordt toegekend, en dat het decreet bijgevolg geen discriminatie in het leven roept ten aanzien van de stagiairs zonder financiële middelen. Zij onderstreept dat het toekennen van een hogere vergoeding aan de stagiairs zonder middelen zou betekenen dat hun een financiële hulp wordt toegekend die gelijkwaardig is met het bestaansminimum, wat niet tot de bevoegdheid van het Waalse Gewest behoort.

A.3.4.2. De verzoekers antwoorden dat de door hen aangevoerde discriminatie objectiveerbaar is, dat ze betrekking heeft op het voornaamste deel van hun publiek en dat het schoolverleden van mislukkingen voor elke stagiair kan worden geobjectiveerd via zijn individueel pedagogisch dossier. Zij voegen daaraan toe dat de stagiairs zonder inkomen vaak ten laste zijn van hun ouders of hun echtgenoot en dat het feit dat ze zelf een loon verdienen essentieel is en bijgevolg integraal deel uitmaakt van het pedagogisch project van de bedrijven voor vorming door arbeid in verband met een grotere zelfstandigheid.

A.3.5.1. De Waalse Regering preciseert verder, in ondergeschikte orde, dat de toekenning van een hogere vergoeding waarbij het mogelijk wordt gemaakt het koninklijk besluit nr. 499 van 31 december 1986 tot regeling van de sociale zekerheid van sommige kansarme jongeren toe te passen, in werkelijkheid niet de stagiairs ten goede komt, want dat zou hen hun statuut van werkzoekende doen verliezen en bijgevolg zou dat de mogelijke toekomstige werkgever verhinderen het voordeel van de bestaande programma's voor tewerkstellingshulp te genieten of op voldoende wijze te genieten teneinde de betrokken persoon tewerk te stellen.

A.3.5.2. De verzoekers antwoorden dat het in rechte onjuist is te betogen dat, omdat de stagiairs het voordeel van het koninklijk besluit nr. 499 genieten, de opleidingsovereenkomst zou worden omgezet in een arbeidsovereenkomst. Zij zetten uiteen dat dit besluit is bedacht voor de bedrijven voor vorming door arbeid en dat het in geen enkele andere sector bruikbaar is. Zij voegen daaraan toe dat, indien de stagiairs geen recht hebben op bepaalde vormen van hulp voor tewerkstelling op het einde van de opleiding, dat niet om reden van gebruikmaking van dat besluit is. Zij zijn ten slotte van oordeel dat het contradictorisch is om de vergoeding tot één euro te beperken en toe te staan dat een echt loon wordt uitbetaald met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet op de O.C.M.W.'s.

A.3.5.3. In haar memorie van wederantwoord herhaalt de Waalse Regering dat, ook al beschikken de bedrijven voor vorming door arbeid over een pedagogische autonomie, hun opdracht zich - sinds de goedkeuring van het bestreden decreet - beperkt tot opleiding, en dat zij niet langer bevoegd zijn voor tewerkstelling. Zij herinnert in dat verband eraan dat het koninklijk besluit nr. 499 bijdraagt tot de algemene doelstelling, namelijk het creëren van arbeidsplaatsen, en tot het terugdringen van de werkloosheid, door een socialezekerheidsstatuut toe te kennen aan de kansarme jongeren die een programma volgen voor opleiding en begeleide tewerkstelling.

A.3.6.1. Ten slotte is de Waalse Regering van mening dat de mogelijkheid om een vergoeding toe te kennen die meer bedraagt dan één euro per uur een neveneffect heeft, want aangezien die vergoeding uit de eigen fondsen van het bedrijf voor vorming door arbeid komt, dreigt de doelstelling van rentabiliteit de overhand te halen op de opdracht van vorming.

A.3.6.2. De verzoekers antwoorden dat die bewering op geen enkel feitelijk element berust en wordt ontkend door het pedagogisch programma en de resultaten die door de betrokken bedrijven voor vorming door arbeid worden behaald.

A.4.1. In het tweede onderdeel van het middel zetten de verzoekende partijen uiteen dat de bepalingen die zij geschonden achten de wetgever verbieden maatregelen aan te nemen die een aanzienlijke teruggang zouden betekenen van de gewaarborgde rechten (*standstill-effect*). Zij doen gelden dat de aangevochten bepaling *de facto* de mogelijkheid afschaft voor de bedrijven voor vorming door arbeid om, met name door toepassing van het koninklijk besluit nr. 499, hun opdracht effectief te vervullen ten aanzien van de minstbedeelde groepen van de bevolking, wat voor die groepen een aanzienlijke achteruitgang betekent inzake recht op arbeid en onderwijs. Zij voegen daaraan toe dat die achteruitgang niet wordt gecompenseerd door enige andere regeling die het mogelijk maakt de voordien verkregen resultaten te bereiken.

A.4.2.1. De Waalse Regering preciseert bij wijze van voorafgaande opmerking dat de in het bestreden decreet geregelde opleiding geen onderwijsaangelegenheid is, maar wel een aangelegenheid van omscholing en bijscholing, en dat bijgevolg artikel 24 van de Grondwet niet wordt geschonden.

A.4.2.2. De verzoekers antwoorden dat rekening dient te worden gehouden met het feit dat het recht op onderwijs, verankerd in het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, een ruimer karakter kan hebben dan het onderwijs *sensu stricto*, dat in België onder de bevoegdheid van de gemeenschappen valt.

A.4.3.1. De Waalse Regering is bovendien van mening dat de bestreden bepaling artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, niet schendt, omdat zij geenszins een aanzienlijke achteruitgang betekent van de door die bepalingen gewaarborgde rechten. Zij verwijst naar haar argumentering in verband met het koninklijk besluit nr. 499 en onderstreept dat de toepassing van die reglementering ten aanzien van de betrokken stagiairs een belemmering kan vormen voor hun latere inschakeling in het arbeidsproces. Zij wijst erop dat het aangevochten decreet bovendien in ander middelen heeft voorzien die ertoe strekken een « aangepaste en hoogwaardige pre-kwalificerende » opleiding te verzekeren.

A.4.3.2. De verzoekers antwoorden dat zij niet inzien op welke middelen de Regering alludeert.

- B -

Wat de bestreden bepaling betreft

B.1.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van artikel 9, eerste lid, 1°, van het decreet van het Waalse Gewest van 1 april 2004 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces en van de bedrijven voor vorming door arbeid, dat bepaalt :

« Na advies van de Commissie bedoeld in artikel 13 erkent de regering als BVA de instelling die de voorwaarden bedoeld in artikel 8 naleeft, uitgezonderd de punten 3° en 11°, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, evenals volgende voorwaarden :

1° zich ertoe verbinden kosteloos elke persoon als stagiair in de vorming op te vangen die deel uitmaakt van één van de categorieën bedoeld in de artikelen 5 en 6 en hem de voordelen toekennen bepaald bij het besluit van de Waalse Regering van 8 februari 2002 betreffende het toekennen van bepaalde voordelen aan de stagiairs die een beroepsopleiding krijgen, uitgezonderd de kosten voor kinderbewaarplaatsen en kinderopvang overgenomen door FOREm; ».

B.1.2. Artikel 2 van het voormelde besluit van de Waalse Regering van 8 februari 2002 bepaalt :

« De opleidingspremie bedoeld in artikel 5, § 1, 1°, van het besluit van de Franse Gemeenschapsexecutieve van 12 mei 1987 betreffende de beroepsopleiding wordt vastgesteld op één euro per werkelijk gevolgd opleidingsuur ».

B.1.3. Uit de combinatie van die bepalingen volgt dat het bedrijf, om te worden erkend als bedrijf voor vorming door arbeid, de stagiairs die het opvangt geen premie mag geven die meer bedraagt dan één euro per opleidingsuur.

Ten gronde

B.2.1. In het eerste onderdeel van het enige middel wordt een schending aangeklaagd van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de aangevochten bepaling de bedrijven voor vorming door arbeid voortaan zal verhinderen de stagiairs die zich in verschillende situaties bevinden, verschillend te behandelen door hun een opleidingspremie toe te kennen die aangepast is aan hun financiële toestand, hetgeen op discriminerende wijze afbreuk zou doen aan de rechten van die stagiairs op bezoldigde arbeid, op beroepsopleiding en op onderwijs, die gewaarborgd zijn bij de artikelen 23 en 24 van de Grondwet, alsook bij de artikelen 6 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en bij artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

De verzoekende partijen voeren in het bijzonder aan dat het voor de bedrijven voor vorming door arbeid niet meer mogelijk zal zijn om stagiairs in dienst te nemen op basis van het koninklijk besluit nr. 499 van 31 december 1986 tot regeling van de sociale zekerheid van sommige kansarme jongeren, dat hun de mogelijkheid bood een minimaal socialezekerheidsstatuut te waarborgen voor de jonge stagiairs die zulk een statuut niet hadden.

B.2.2. In de memorie van toelichting van het bestreden decreet wordt aangegeven dat dit decreet « voortvloeit uit de wens en de noodzaak om het landschap van de maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces te hertekenen ». Het leek de Waalse decreetgever noodzakelijk de opleidingssector « die zich in de eerste plaats richt tot de meest kwetsbare werkzoekenden » te « professionaliseren », en « de doelgroepen, de doelstellingen en opdrachten, de pedagogische en methodologische benadering, de criteria en de procedure

voor erkenning, de criteria en de procedures voor evaluatie en de criteria voor de subsidiëring van de instellingen voor maatschappelijke integratie en inschakeling in het arbeidsproces en van de bedrijven voor vorming door arbeid opnieuw te bepalen » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2003-2004, nr. 615/1, p. 2).

De doelstelling van de bedrijven voor vorming door arbeid is opleiding, door middel van een methodologische benadering die gebaseerd is op het alterneren van theoretische vorming en reële inschakeling in het arbeidsproces. De decreetgever preciseert dat die bedrijven economisch niet productief mogen zijn en dat hun eventuele productie uitsluitend « noodzakelijk voor of een gevolg van het opleidingsproces » mag zijn. (*ibid.*, p 4)

B.2.3. Een amendement dat ertoe strekte de bedrijven voor vorming door arbeid de mogelijkheid te bieden hun stagiairs een hogere vergoeding toe te kennen dan één euro per opleidingsuur - afhankelijk van hun sociale en financiële situatie -, werd in de commissie verworpen. Uit de discussie die naar aanleiding van dat amendement werd gevoerd, blijkt dat de decreetgever van mening was dat de logica van de opleidingen georganiseerd door de bedrijven voor vorming door arbeid volkomen verschillend moest zijn van de logica van de andere opleidingen waarvoor een vergoeding wordt toegekend, omdat het gaat om een « prekwalificerende » opleiding, die tot doel heeft door te stromen naar een kwalificerende opleiding. Hij heeft eveneens geoordeeld dat het systematische gebruik van het voormelde koninklijk besluit nr. 499 inging « tegen de logica van partnership » met de andere beleidsinitiatieven op het gebied van hulp bij tewerkstelling en inschakeling in het arbeidsproces, omdat « door dit statuut [de stagiair] de hoedanigheid van werkzoekende verliest en potentiële werkgevers bijgevolg niet langer het voordeel van hulp bij tewerkstelling kunnen genieten » (*ibid.*, pp. 26-27).

B.2.4. De bedrijven voor vorming door arbeid vangen stagiairs op van wie het sociaal statuut sterk kan verschillen in die zin dat sommigen werkloosheidsuitkeringen of andere sociale uitkeringen genieten, terwijl anderen over geen enkel inkomen beschikken.

Het Hof moet onderzoeken of de decreetgever, om de artikelen 10 en 11 van de Grondwet na te leven, die verschillen in statuut in aanmerking moet nemen wanneer hij de erkenning regelt van de bedrijven voor vorming door arbeid.

B.2.5. Het doel van het bestreden decreet bestaat erin het opleidingsaanbod van de betrokken bedrijven en de erkenning van die bedrijven op coherente wijze te regelen, in het licht van het beleid voor tewerkstelling en beroepsopleiding dat in het Waalse Gewest wordt gevoerd. De decreetgever heeft niet tot doel de stagiairs die door die bedrijven worden opgevangen een minimuminkomen te waarborgen, noch hun sociaal statuut te consolideren.

De verschillen tussen stagiairs, wat hun sociale en financiële situatie betreft, vertonen geen relevant verband met het doel van het decreet, zodat zij niet noodzakelijk in aanmerking moesten worden genomen. De decreetgever kon bijgevolg, zonder de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te schenden, voorzien in een identieke opleidingspremie voor alle stagiairs, zonder hun inkomsten in aanmerking te nemen.

De stagiairs die geen inkomsten, noch werkloosheidsuitkeringen of andere sociale uitkeringen genieten, kunnen overigens een beroep doen op de bepalingen die een leefloon of maatschappelijke dienstverlening waarborgen.

B.2.6. Ook al is het, ten slotte, mogelijk dat een hogere opleidingspremie een belangrijke factor is geweest voor de motivatie van een deel van de stagiairs die tot een gemarginaliseerde groep behoren, en dat die premie daardoor heeft bijgedragen tot de concrete verwezenlijking van het recht van die personen op opleiding en onderwijs, toch vloeit daaruit niet voort dat dit recht zou zijn geschonden door de begrenzing van die premie.

In de veronderstelling dat artikel 24 van de Grondwet van toepassing zou zijn op de opleidingen die worden ingericht door de bedrijven voor vorming door arbeid, veronderstelt het recht op onderwijs niet dat een leerling wordt vergoed voor de gevolgde opleidingsuren, en impliceert het evenmin dat de overheid voorziet in een financiële stimulans om de leerlingen te motiveren het onderwijs of de opleiding die zij aanbiedt, te volgen.

Voor het overige belemmert de decreetgever, door de begrenzing van de opleidingspremie die de bedrijven voor vorming door arbeid aan de stagiairs kunnen toekennen, niet de toegang tot de opleidingen, die toegankelijk blijven voor de doelgroepen die ze tot dan toe volgden. Het komt de decreetgever toe zijn beleid te evalueren, onder andere wat de attractiviteit betreft van de opleidingen die worden aangeboden door de

bedrijven voor vorming door arbeid, alsook het succes ervan bij de doelgroepen die hij wil bereiken. Uit het feit dat de opleiding eventueel minder aantrekkelijk zou zijn geworden, kan echter niet worden afgeleid dat het recht op onderwijs zou zijn geschonden.

B.3.1. In het tweede onderdeel van het enige middel wordt de schending aangeklaagd van artikel 23, eerste lid en derde lid, 1°, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, en van artikel 24, § 3, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, die de wetgever verbieden maatregelen aan te nemen die een aanzienlijke teruggang zouden betekenen van de rechten die bij die bepalingen zijn gewaarborgd (het *standstill*-effect).

B.3.2. Zoals in B.2.6 werd geformuleerd, omvat het recht op toegang tot opleiding en onderwijs, voor de stagiairs, geen recht op een premie per werkelijk gevolgd opleidingsuur. Door de premie te begrenzen, wat voor bepaalde categorieën van stagiairs neerkomt op een vermindering ervan, doet de decreetgever geen afbreuk aan hun recht op toegang tot de opleidingen. Hieruit volgt eveneens, zonder dat er aanleiding toe bestaat te onderzoeken of de vorming door arbeid onder de toepassing van artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten valt, dat het *standstill*-effect niet door de in het geding zijnde maatregel zou kunnen zijn geschonden.

B.3.3. De opvang van de stagiairs in de bedrijven voor vorming door arbeid die door het bestreden decreet worden beoogd, vormt voor hen geen arbeid in de zin van artikel 23 van de Grondwet, maar wel een opleiding die tot doel heeft hen op termijn in staat te stellen zich in te schakelen op de arbeidsmarkt. Het recht op arbeid en op een billijke beloning, gewaarborgd bij artikel 23 van de Grondwet, houdt overigens niet in dat arbeid die wordt verricht in het kader van een opleiding zonder dat daarbij een doelstelling in termen van economische productiviteit wordt opgelegd, moet worden vergoed.

B.3.4. Voor het overige behoort het tot de beoordelingsbevoegdheid van de decreetgever te verbieden dat de bedrijven voor vorming door arbeid een beroep doen op het koninklijk besluit nr. 499, indien hij van mening is dat dit niet de doelstellingen dient die hij nastreeft.

B.4. Het enige middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 22 juni 2005.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

P. Martens